

Bjørt Samuelson
tingkvinnu

Skuggatøl og fjalt arbeiðsloysi í Føroyum

Munandi fleiri føroyingar eru arbeiðsleysir, enn hagtølini hjá ALS vísa. 250 føroyingar fáa uppihaldsþening frá Almannaverkinum, tí tey einki arbeiði hava, og talið av langtíðararbeiðsleysum veksur. Skuggatølini fyri veruliga arbeiðsloysið í Føroyum, eru tíverri sera høg. Tað vísa svarini uppá spurningar frá undirritaðu til Jóhan Dahl, landsstýrismann í arbeiðsmarknaðarmálum.

Øll fegnast vit um, at talið av arbeiðsleysum er minkað seinastu tíðina. Í skrivandi stund eru 1197 skrásett arbeiðstøk.

Men, tíverri siga hagtølini frá Arbeiðsloysisskipanini bert part av søguni um, hvussu mong eru uttan

arbeiðis. Í eini roynd at fáa fram eina sannari mynd, varð landsstýrismaðurin spurður, hvussu mong langtíðararbeiðsleys eru, hvussu mong fáa uppihaldsþening, tí tey eru arbeiðsleys, og hvussu eyga verður hildið við teimum, ið fella uttanfyri ALS-skipanina. Millum annað kemur fram at:

- Sløk 250 fólk í lötuni fáa uppihaldshjálp frá Almannaverkinum, tí tey eru arbeiðsleys. Og hetta tal er vaksið heilt munandi, síðani á heysti 2008.
- At frá 2009 til í dag eru 260 fólk farin úr arbeiðsloysisskipanini, tí tey hava uppbrúkt dagarnar, tey høvdu rætt til í skipanini.
- At longu higartil í ár eru 94

Tí, tess longri fólk eru uttan arbeiði, tess truplari er tað at fáa fótin fyri seg aftur á arbeiðsmarknaðinum. Og tað er ein persónlig vanlagna. Tí má okkurt munagott gerast, alt fyri eitt

fólk dottin úr ALS, og eini 84 afturat í ár eru í vanda fyri at enda í sama bólki, fáa tey ikki eitt arbeiði, innan árið er runnið.

- At tveir triðingar av teim-

um, sum eru skrásett hjá ALS, eru langtíðararbeiðsleys.

Her má nakað gerast!

Tað eru bert ein partur av

teimum, sum detta úr ALS, sum lúka krøvini fyri at fáa uppihaldsstuðul, og at krøvini fyri at fáa figgjarliga hjálps frá Almannaverkinum eru ógvuliga strong. Tey, sum ikki lúka treytirnar fyri at vera í ALS, verða sostatt ikki uttan víðari skrásett nakrastaðni. Ein bólkur, sum heldur ikki verður skrásettur, eru ung, sum eru liðug at ganga í skúla, men enn ikki hava forvunnið sær rætt til arbeiðsloysisstuðul, tí tey ikki hava verið á arbeiðsmarknaðinum.

Landsstýrismaðurin ásannar eisini "At talan kann vera um nógv fólk, sum ikki hava arbeiði, bera hagtøl fyri lønarútgjaldingar boð um." Og vísir her á, at næstan 40%

av teimum, sum finga løn í 2011, forvunnu niðanfyri 100 túsund krónur. Í hesum lágu inntøkunum, kann eisini ein partur av arbeiðsloysinum vera fjaldur.

Hvussu mong, veruliga eru arbeiðsleys, ber ikki til at fáa eitt greitt svar uppá.

Men, svarini vísa púra greitt, at langtíðararbeiðsloysið ikki minskar, og munandi fleiri eru arbeiðsleys, enn hagtølini fortelja okkum. Tað er ein álvarsamur trupulleiki. Tí, tess longri fólk eru uttan arbeiði, tess truplari er tað at fáa fótin fyri seg aftur á arbeiðsmarknaðinum. Og tað er ein persónlig vanlagna. Tí má okkurt munagott gerast, alt fyri eitt.

Heðin Mortensen
borgarstjóri

Visjónir um fjølbroytta menning

Mong av teimum uppskotum um blandaða bygging, vit kunnu vænta í framtíðini, liggja millum visjón og veruleika. Kravið um dygd, fleksibilitet og fjølbroytni fylgir við øllum ætlanunum.

Tí siggjast so mangar verkætlanir, har tey sameina ymiskt, t.d. ítrótt og mentan ella vinnulív og mentan, soleiðis at tú fært eitt fjølbroytni, har arkitektoniska uppgávan er at pakka tað inn í vakurleika og hugflog, sum gera, at fólk trívast.

Men tað skal ikki bara byggjast nýtt. Vit noyðast sjálvandi at byggja nýggj stadion, svimjihylar og musikkskúla, men samstundis eiga vit hópinn av bygningum, húsum og hølum, sum við broytingum og til-

laðingum kunnu brúkast til alskyns virkseimi.

Við Skálatrøðætlanini siggja vit longu fleiri dømi um nýgerð í gomlum umhvørvi, har virðingin fyri tí gamla hevur verið í hásæti, og har gamla býarmyndin er varðveitt, hóast nýtt og fjølbroytt virkseimi verður hýst í bygningunum.

Sjálvandi hugsar eithvørt býarstýri um inntøkur. Um framleiðslu og úrtøku. Men framleiðsla er ikki bara fiskur og fiskauðráttur. Framleiðsla er eisini mentan, list og framleiðsla av útbúnum fólki. Mentan skal eisini til, skulu vit trívast.

Ein uppgáva er at fáa so fjølbroytt virkseimi sum møgulegt at virka saman innan somu fysisku karmar. Størri fjølbroytnið er, størri

er møguleikin fyri, at so mong sum møgulegt finna trivnað í mongu tilboðunum.

Hví ikki sameina fiskamóttøku, tilvirking, menning og gransking, og framleiðslu og sølu av útgerð - alt undir somu lon? Og tá lonin er so ómetaliga stór sum Bacalao, hví so ikki eisini hýsa alskyns mentan, undirhaldi og útbúgving, alt undir somu lon? Hví ikki hava ein bygning við innihaldi, sum næstan er líka so fjølbroytt og samansett sum lívið sjálvt? So kunnu økini virka saman og ávirka hvørt annað upp á mátar, sum ongin kundi hugsað sær frammanundan.

Myndin er eitt fantasifostur hjá einum ráðgeva og einum grafikara, sum hava spælt sær við tankanum um, hvat hesin risastóri

bygningur kann brúkast til. Kommunan eigur bygningin, so hví ikki koma við hugskotum?

Haldi okkum tørvar eitt kjak um framtíðarvisjónir fyri býin og mongu spenandi bygningarnar her eru.

Vit hava so nógvar møguleikar. Og tað eru málini, vit seta okkum - visjónirnar, ið skapa framtíðina.